

Översiktsplan FalunBorlänge

Samrådshandling februari 2013

Linghed ligger 30 km nordost om Falun, 50 km från Borlänge, 60 km till Sandviken, 80 km till Gävle och Edsbyn samt 95 km till Bollnäs.

1) Positivt till ökat samarbete FalunBorlänge

FIL är positiv till det ökade samarbetet mellan Falun och Borlänge och att det nu resulterar i en gemensam översiktsplan.

2) Linghed bör klassas som serviceort

Vi anser att Linghed bör räknas till serviceorterna och ingå i planer för att "prioritera samhällsinsatser som stärker förutsättningar för boende och verksamheter på landsbygden..."

Motivering:

Linghed har en befolkningmängd som är konstant/något ökande. Inflyttningen av unga familjer är stark, det finns knappt ett ledigt hus till salu och lång kö till dagis. Det visar att det är attraktivt att bosätta sig här för kommunens innevånare. En undersökning bland nyinflyttade som Intresseföreningen Framtid i Linghed genomförde under 2010 visade att några av de viktigaste orsakerna till att man flyttade till Linghed var att det finns en livsmedelsbutik i byn, att det finns dagis, förskola och skola i byn samt att kommunikationerna till Falun och övriga mindre orter är goda.

FalunBorlänge vill växa står det i förslaget till Översiktsplan. Precis som det står i förslaget så är en viktig faktor för att locka nya innevånare att erbjuda ett stort utbud av boendemöjligheter med tillgång till god service. Vi från FIL upplever att fokus i förslaget till översiktsplan för FalunBorlänge är för fokuserat på de två huvudorterna. Falun är en geografiskt stor kommun.

Man skriver i planen att koncentrationen av ny bebyggelse ska ske i vissa serviceorter. Linghed med dagis, förskola, skola, livsmedelsbutik och flera andra butiker-affärer samt företag räknas enligt förslaget i planen inte som en serviceort. Detta behöver ändras för att kunna fortsätta den goda utvecklingen som sker i Linghed.

130421_StatistikLinghed_förskola.pptx

Bilaga: ppt-bilder om befolkningsutveckling och inflyttarenkät.

3) Prioritera gång- och cykelvägar i Linghed

Trafiken i byn har brister i säkerhet för gående och cyklande och därför behövs en gång- och cykelväg i anslutning till väg 888. Detta är särskild angelägen eftersom det diskuteras att väg 888 ska få en högre trafikklass och utvecklas som turistväg.

Motivering:

Det är inte bara i huvudorterna som gång och cykelvägar behöver prioriteras. Det gäller även för de mindre orterna i kommunerna där idag både vuxna och barn tvingas dela väg med både bilar och tung trafik. Många resor i Linghed till dagis, skola och annan service sker idag med bil istället för mer miljö och hälsovänliga alternativ för att slippa vistas oskyddad i trafiken. Väg 888 genom Linghed är en smal och hård trafikerad väg med 1800 fordon per dag som saknar helt cykelvägar. Idag är det omöjligt för barn från östra Linghed ("Bolaget") att ta sig på ett säkert sätt till skolan med cykel.

4) Attraktivare centrum i Linghed

Planeringen och utformningen av den fysiska miljön i Linghed behöver förbättras. Dels föra att kunna känna en större trygghet gentemot trafiken men också för att göra den mer attraktiv för boende, besökare och kanske framtida Linghedsbor. Idag är utformningen av de allmänna områdena i mitten av orter som Linghed, Svärdsjö och Enviken trista och oattraktiva. Det påverkar starkt folks vilja att flytta till dessa orter.

5) Inventering av Lis-områden i Linghed behövs

Det behövs en inventering i Linghed av tänkbara LIS-områden för attraktiv bostadsbebyggelse – ex.vis vid södra sidan av Hökviksåns mynning i Svärdsjön, gamla stationsområdet etc.

Möjlighet till fler bostäder är viktigt för utvecklingen av Linghed och ortens möjligheter att bibehålla service som livsmedel och skola i byn. FIL välkomnar därför förslaget att vidare utreda LIS-områden i Linghed. Det är dock också viktigt att ny bebyggelse inte kommer att försvåra de övriga innevånarnas nära tillgång till vattnen runt Linghed.

6) Borgärdet bör klassas som handelscentrum

FIL motsätter sig att det föreslagna översiktsplanen inte betraktar Svärdsjö som ett handelscentrum. Svärdsjö har ett stort utbud av service och handel och är näst efter Falun det viktigaste centrumet för hushållens inköp för många av kommunens innevånare som är bosatta i de nordöstra delarna av Falu kommun.

7) Satsning på barnomsorg och skola i mindre tätorter

I förslaget till översiktsplan står ingenting om satsningar på barnomsorg och skola på de mindre orterna där mängden barn har ökat de senaste åren. Idag är bristerna på dessa områden i orter som Linghed och Enviken ett hinder för fortsatt inflyttning. Kommunerna behöver bli bättre på att kontinuerligt följa befolkningstillväxten på sina mindre tätorter för att i högre grad kunna förutse och därmed planera för förändringar i barnomsorg och skola.

Motivering:

För mindre orter är det mycket som hänger ihop. Utan satsningar på och tillgång till nära barnomsorg och skola samt samhällsservice och livsmedel och kommunikationer så vill färre bosätta sig i de mindre

orterna. Om färre bosätter sig där finns inte möjligheten att bibehålla service, kommunikationer och skola. Barnomsorgens och skolans roll för utvecklingen på landsbygden är väldigt stor.

8) Satsning på kultur i mindre tätorter

Utveckling av den småskaliga kulturen på mindre tätorter saknas i översiktsplanen. Dessa är viktiga för turismen och för byakänslan på orterna. I många av Falu kommuns mindre orter saknas idag bra mötesplatser för människor. Det är någonting som vi i FIL anser borde införlivas i översiktsplanen.

9) Bättre studentboenden i FalunBorlänge

Ett sätt för FalunBorlänge att attrahera fler innevånare är att arbeta mer för att bli studentvänliga städer. Studenter från Högskolan som trivs i sina nya bostadsorter har ofta en tendens att bli kvar på orten. Det skulle gynna befolkningstillväxten i regionen samt öka tillgången på arbetskraft för viktiga områden som skola, vård och industrin.

10) Kollektivtrafik med högre kvalitet

God kollektivtrafik är viktig för en levande landsbygd. En familj ska inte behöva ha råd med två bilar för att kunna bo på landet. Det är också väldigt viktigt ur ett miljömässigt perspektiv att det finns tillgång till bra allmänna kommunikationer.

För att öka resandet med kollektivtrafiken från Lingshed är det viktigt att restiderna och turtätheterna bibehålls i nuvarande omfattning och att komforten under resan förbättras. Kommunerna bör i sina upphandlingar av kollektivtrafik även fokusera på sådana aspekter som temperaturkonfort, bullernivåer och belysning inne i bussarna.

11) Övriga synpunkter

- a. I förslaget till översiktsplanen skrivs att man vill ha grund-, gymnasie- och högskoleutbildning av hög kvalitet. Detta bör även gälla förskolan.
- b. Vi i FIL är mycket positiva till skrivningar som " ... nära till kollektivtrafik samt närhet mellan bostäder, skola, arbete och service ger goda förutsättningar för fysisk aktivitet och för ett hållbart samhälle."
- c. I planen står att man i samverkan med barn och unga ska ta vara på deras kunskaper för att i dialog med dem skapa lunga, trygga och stimulerande uppväxtmiljöer. Vi vill poängtera att detta även gäller för situationen i de mindre tätorterna som Lingshed.
- d. Planerna att förenkla för boende på landsbygden att på egen hand ta sig till "brytpunkter" i bland annat Svärdsjö och Enviken för att kunna fortsätta sin resa med kollektivtrafik därifrån är lovvärda. FIL vill poängtera att sådana lösningar dock inte kan ersätta dagens bussturer till och från Lingshed.
- e. Vi känner att effekterna av ett förändrat klimat behöver vägas in i FalunBorlänges framtida samhällsplanering i större omfattning än vad som görs gällande i förevarande förslag till översiktsplan. Åtskilligt fler effekter av ett förändrat klimat kommer att påverka våra samhällen än

de som tagits upp i planen. Det är mycket viktigt att även dessa tas hänsyn till i tillräckligt stor grad i den framtida utvecklingen i kommunerna. Några exempel är vägtrummor runt om i kommunerna som inte är anpassade efter att ha hundraårsflöde vart tionde år och detta kommer att leda till ökade skador på vägar och bebyggelse vilket blev tydligt på flera platser i länet under 2012. Även kapacitet och hållbarhet hos dammkonstruktioner runt om i kommunerna blir viktigt att anpassa. Nästan varje vatten i de båda kommunerna är reglerade genom en eller flera dammar.

- f. I förslaget till hur översvämningsrisker ska hanteras anges att man i området mellan normalvattenstånd och 100-års flöden ska kunna ge tillstånd till uthus, garage och andra enkla byggnader. Vi vill bara påpeka de ekologiska och hälsoriskerna med de kemikalier och andra farliga ämnen som ofta förvaras i sådana byggnader. Vid en översvämmning av dessa riskerar dessa ämnen att föras ut i våra vattensystem och påverka växt och djurliv. Har alla reningsverk i kommunerna tillräckligt skydd och kapacitet för ökad frekvens av hundraårsflöden samt mer frekvent förekomst av skyfall? Det är annars viktigt att arbeta med, inte minst ur hälsoskyddsperspektiv.
- g. Att idag planera bostäder i för bullriga miljöer med hänvisning till att det blir bättre bullerförhållanden på sikt när man minskat bil och lastbilstrafiken till förmån för kollektivt resande samt cykel som färd sätt är inte bra. Innan vi har sett en faktisk nedgång i trafiken på vägarna behöver vi undvika ny exploatering i miljöer som för ögonblicket inte är hälsosamma.
- h. I kapitlet om förorenade områden i Falu tätort nämns enbart de höga blyhalterna i marken i Falun. Det är väl betydligt fler hälsovådliga metaller och ämnen än bly som behöver tas hänsyn till i Falun?
- i. När det gäller elektromagnetisk strålning borde kommunerna tillämpa försiktighetsprincipen när det gäller miljöer där våra barn vistas mycket, som skolor och förskolor. Om 0,4 mikrottesla används som gränsvärde, men kunskapen fortfarande är för liten för att det idag ska sättas något gränsvärde borde vi för våra barn, som är känsligare än vuxna, använda en lägre halt som gränsvärde.
- j. Förslaget till översiktsplan nämner i för liten utsträckning vikten av att utöka användningen av alternativa källor till energi och uppvärmning. Dessa är viktiga aspekter i arbetet för en minskad klimatpåverkan. Krav behövs på minskad energianvändning för bostäder och andra lokaler samt på större andel förnyelsebar energi, vattenkraften inte inräknad.
- k. Återvinningscentralen i Svärsjö är en viktig samhällsservice i de nordöstra delarna av kommunen.
- l. FIL är positiv till att skred- och erosionsriskerna ska utredas vid ny bebyggelse på åsen
- m. Linghedsborna planerar bredbandsutbyggnad med fiber under 2013 i egen regi.
- n. Kopplingar saknas idag mellan de nationella- och regionala miljömålen och FalunBorlänges översiktsplan.

Linghed, 5 maj 2013

Styrelsen för Intresseföreningen Framtid i Linghed

Kontakt: Jakob Ebner (ordf. FIL), Strömmen 112, 79025 Linghed, jakob.ebner1@gmail.com, 0706771879